

**Beretning til statsrevisorerne
om**

**Videnskabsministeriets
innovationsindsats**

– med særlig fokus på samspillet mellem
videninstitutioner og erhvervsliv

**Maj 2006
RB A102/06**

Rigsrevisionen

Indholdsfortegnelse

	Side
I. Undersøgelsens resultater.....	5
II. Baggrund, formål og afgrænsning.....	9
A. Baggrund.....	9
B. Formål og afgrænsning	11
III. Videnskabsministeriets strategiske ramme for innovationsindsatsen	14
IV. Videnskabsministeriets målfastsættelse af de innovationsfremmende initiativer	18
V. Videnskabsministeriets opfølgning	23
A. Opfølgning på de enkelte initiativers effekt	24
B. Opfølgning på initiativernes samlede effekt.....	29
Bilag:	
1. Oversigt over Videnskabsministeriets 22 innovationsfremmende initiativer	32
2. Forbrug 2002-2005 på Videnskabsministeriets innovationsfremmende initiativer	40

Rigsrevisionen afgiver denne beretning til statsrevisorerne i henhold til § 17, stk. 2, i rigsrevisorloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 3 af 7. januar 1997. Beretningen vedrører finanslovens § 19. Videnskabsministeriet.

Beretning om Videnskabsministeriets innovationsindsats – med særlig fokus på samspillet mellem videninstitutioner og erhvervsliv

I. Undersøgelsens resultater

1. Regeringen har opstillet det mål, at Danmark i 2010 skal være blandt verdens mest innovative samfund. Ifølge regeringens vækststrategi ”Vækst med vilje” fra 2002 er det en forudsætning for at styrke konkurrenceevnen og væksten, at Danmark er god til at anvende og omsætte viden i nye innovative produkter og ydelser, og at samspillet mellem videninstitutioner og erhvervsliv fungerer. En sammenligning foretaget i 2003 af OECD-landenes innovationsevne viser dog, at Danmark halter bagefter, når det gælder samspillet mellem videninstitutioner og erhvervsliv. Sammenligningen (samspilsindekset) omfatter 5 områder, og på 4 af disse er Danmark placeret i den dårligste halvdel blandt OECD-landene.

Den danske placering dækker over en række konkrete problemer med samspillet. Danmark har særligt problemer i forhold til henholdsvis omfanget af samarbejdsprojekter om forskning og udvikling, omfanget af virksomhedernes finansiering af forskning og udvikling på universiteterne samt virksomhedsledernes tilfredshed med forskningssamarbejdet med universiteterne.

2. Formålet med Videnskabsministeriets innovationsindsats er at styrke samspillet mellem videninstitutioner og erhvervsliv, for at disse i fremtiden kan samarbejde om at omsætte viden til produktion.

Videnskabsministeriets strategi for innovationsindsatsen blev udarbejdet i 2003 og hedder ”Nye veje mellem forskning og erhverv – fra tanke til faktura” (Samspilshandlingsplanen). Samspilshandlingsplanen er bygget op omkring resultaterne af samspilsindeksets sammenligning mellem OECD-landene.

Innovation har senest i 2005-2006 været på Globaliseringsrådets dagsorden, og Videnskabsministeriet har i den forbindelse gennemført en række analyser af området, som

vil indgå i ministeriets fremtidige arbejde med at styrke samspillet mellem videninstitutioner og erhvervsliv.

3. Den samlede bevilling til Videnskabsministeriets innovationsfremmende initiativer udgjorde i 2005 i alt ca. 800 mio. kr. Undersøgelsens fokus er på de 22 innovationsfremmende initiativer, der er knyttet bevillinger til. Initiativerne er meget forskellige og omfatter bl.a. støtte til konkrete projekter, drift af institutioner og støtte til forskellige netværk. Bilag 1 giver en præsentation af disse initiativer.

Rigsrevisionen har blandt de innovationsfremmende initiativer udvalgt 6 initiativer til en nærmere gennemgang. Disse omfatter initiativerne Godkendte Teknologiske Serviceinstitutter (GTS), ErhvervsPhD-initiativet, Jysk-fynsk it-satsning, Virksomhedsprojekter for studerende, Forprojekter til EU-ansøgninger og Innovationsmiljøerne. Som eksempel på et af initiativernes formål kan nævnes, at Innovationsmiljøerne skal stille viden og kapital til rådighed for at fremme kommerialisering af idéer, opfindelser og forskningsresultater. De 6 initiativer tegner sig for godt halvdel af den årlige samlede bevilling.

Videnskabsministeriets innovationsfremmende initiativer indgår i Rigsrevisionens tilskudsrevision af ministerområdet. Ministeriets tilskudsadministration af initiativerne er i undersøgelsesperioden samlet vurderet som tilfredsstillende.

4. Formålet med undersøgelsen er at belyse og vurdere, i hvilken grad Videnskabsministeriet har målrettet de innovationsfremmende initiativer mod at styrke samspillet mellem videninstitutioner og erhvervsliv, samt i hvilken grad ministeriet har fulgt op på, om initiativerne har bidraget til at løse problemerne med samspillet.

Undersøgelsen besvarer følgende spørgsmål:

- Har Videnskabsministeriet etableret et hensigtsmæssigt grundlag for ministeriets indsats for at styrke samspillet i Danmark mellem videninstitutioner og erhvervsliv?
- I hvilken grad har Videnskabsministeriet målrettet de innovationsfremmende initiativer mod at løse problemerne med samspillet?
- I hvilken grad har Videnskabsministeriet fulgt op på, om ministeriets innovationsfremmende initiativer bidrager til at løse problemerne med samspillet?

Undersøgelsens resultater

Det er Rigsrevisionens samlede vurdering, at Videnskabsministeriet med samspilsindekset har etableret et godt udgangspunkt for indsatsen for at styrke samspillet mellem videninstitutioner og erhvervsliv, men at ministeriet ikke i tilstrækkelig grad har fulgt op på, om de innovationsfremmende initiativer har bidraget til at forbedre samspillet.

Videnskabsministeriet har ikke gentaget målingerne af Danmarks placering på samspilsindekset, men har i forbindelse med Globaliseringsrådets arbejde gennemgået innovationsområdet og udarbejdet en række analyser. Disse analyser dækker imidlertid ikke alle problemerne i samspilsindekset, og ministeriet har heller ikke anvendt analyserne til at vurdere, i hvilken grad problemerne er blevet løst siden 2003. Ministeriet er nu ved at udvikle nye indikatorer til måling af Danmarks innovationsevne.

Rigsrevisionen finder det væsentligt, at Videnskabsministeriet i opfølgningen på den fremtidige innovationsindsats anvender det grundlag, ministeriet nu er i færd med at etablere, til løbende at måle og vurdere effekten af innovationsindsatsen.

Denne samlede vurdering er baseret på følgende:

Videnskabsministeriet har med udpegningen af en række konkrete problemer med samspillet mellem videninstitutioner og erhvervsliv etableret et godt og konkret udgangspunkt for ministeriets innovationsindsats.

- Videnskabsministeriet har forud for Samspilshandlingsplanen sammenlignet Danmarks evner til samspil med andre OECD-lande ved det såkaldte samspilsindeks. Indekset viser, at Danmark er på en samlet 9. plads, og at Danmark på 4 af 5 områder er placeret i den dårligste halvdel blandt OECD-landene.
- Samspilsindekset peger endvidere på konkrete problemer med samspillet i Danmark, fx at andelen af virksomheder, der samarbejder med offentlige forskningsinstitutioner, er forholdsvis lille.
- Videnskabsministeriet har på baggrund af analyserne, der ligger til grund for samspilsindekset, udarbejdet Samspilshandlingsplanen, hvori der identificeres en række konkrete udfordringer med dertilhørende aktiviteter, herunder bl.a. lovgivningsmæssige og administrative tiltag. Handlingsplanen fungerer desuden som strategisk ramme for ministeriets innovationsfremmende initiativer.

Videnskabsministeriet fokuserer i målfastsættelsen for de enkelte initiativer primært på, at initiativerne gennemføres som planlagt, men ministeriet opstiller kun i begrænset omfang mål for, hvilken effekt initiativerne skal have i forhold til en løsning af problemerne fra samspilsindekset.

- Videnskabsministeriet har for 5 af 6 initiativer opstillet mål for initiativernes gennemførelse, fx gennemførelsesprocenter for de studerende på ErhvervsPhD-initiativet.
- Videnskabsministeriet har kun for ét af de 6 initiativer opstillet konkrete mål, der angiver initiativets bidrag til at løse problemerne identificeret i samspilsindekset. Det drejer sig om initiativet Innovationsmiljøer, der skal bidrage til at forbedre problemområdet "Kommercialisering af forskningsresultater". Et af de konkrete mål for miljøerne angiver, hvor mange idéer der forventes kommercialiseret i Innovationsmiljøerne.
- Videnskabsministeriet har oplyst, at ministeriet i sit videre arbejde i højere grad vil opstille målbare mål og udgangspunkter for målinger på områder, hvor der allerede i dag findes indikatorer for initiativerne, eller hvor igangværende evalueringer vil medvirke til at etablere sådanne.

Videnskabsministeriet følger generelt op på, om de enkelte initiativer i sig selv er vellykkede, fx om målgruppen er tilfreds med initiativet. Ministeriet har kun for 2 af de 6 initiativer vurderet, om initiativerne bidrager til at løse de identificerede problemer med samspillet mellem videninstitutioner og erhvervsliv.

Videnskabsministeriet har endnu ikke fulgt op på, i hvilket omfang de problemer med samspillet mellem videninstitutioner og erhvervsliv, som ministeriet identificerede med samspilsindekset i 2003, er blevet løst.

- Videnskabsministeriet følger for 5 af 6 initiativer årligt op på, om initiativerne er gennemført som planlagt, fx hvor mange forsknings- og udviklingsprojekter GTS-institutterne deltager i. Ministeriet har desuden for 2 initiativer gennemført evalueringer, der vedrører målgruppens vurdering af initiativerne, og igangsat evalueringer af 3 andre initiativer.
- Videnskabsministeriet følger for de 2 største initiativer årligt op på, om initiativerne bidrager til at løse de problemer med samspillet mellem videninstitutioner og erhvervsliv, de var rettet mod. Fx følger ministeriet op på, hvor meget GTS-institutterne, der skal bidrage til spredning af ny teknologi, spreder teknologisk viden til virksomhederne i forhold til de tilskud, de modtager.

- Ministeriet har i forbindelse med Globaliseringsrådets arbejde gennemgået innovationsområdet og udarbejdet en række analyser. Disse analyser dækker dog ikke alle problemområder, og ministeriet har ikke anvendt analyserne til at vurdere, i hvilken grad problemerne er blevet løst, siden Danmarks innovationsevne blev målt i 2003.
- Videnskabsministeriet har ikke gentaget målingerne af Danmarks placering på samspilsindekset, da ministeriet finder, at visse af indikatorerne i samspilsindekset og en række andre eksisterende indikatorer for innovation ikke er tilstrækkeligt sikre. Ministeriet er i stedet i forbindelse med udarbejdelsen af regeringens kommende konkurrenceevneredegørelse ved at udvikle nye indikatorer til måling af Danmarks innovationsevne.
- Videnskabsministeriet har oplyst, at det pr. 1. maj 2006 har gennemført en organisationsændring, der indebærer etableringen af en ny Forsknings- og Innovationsstyrelse. Videnskabsministeriet har endvidere oplyst, at etableringen af styrelsen bl.a. er sket med henblik på at styrke monitoreringsindsatsen og dermed sikre en effektiv opfølgning på innovationsindsatsen.
- Rigsrevisionen finder det væsentligt, at Videnskabsministeriet i opfølgningen på den fremtidige innovationsindsats anvender de indikatorer, ministeriet nu er i færd med at udvikle, til løbende at måle og vurdere effekten af innovationsindsatsen.

II. Baggrund, formål og afgrænsning

A. Baggrund

5. I regeringens vækststrategi ”Vækst med vilje” fra 2002 indtager innovation en central placering. Ifølge strategien er en af forudsætningerne for at styrke konkurrenceevnen og væksten, at Danmark er god til at anvende og omsætte viden i nye innovative produkter og ydelser, og at samspillet mellem videninstitutioner og erhvervsliv fungerer. Regeringen opstillede derfor det mål, at Danmark i 2010 skal kunne måle sig med de bedste lande i verden, når det gælder samspillet mellem videninstitutioner og erhvervsliv.

Ifølge en sammenligning fra 2003 af de 21 OECD-landes innovationsevne ligger Danmark på det såkaldte samspilsindeks imidlertid kun på en 9. plads, når det gælder samspillet mellem videninstitutioner og erhvervsliv. Danmark har særligt problemer i forhold til henholdsvis omfan-

get af samarbejdsprojekter om forskning og udvikling, omfanget af virksomhedernes finansiering af forskning og udvikling på universiteterne samt virksomhedsledernes tilfredshed med forskningssamarbejdet med universiteterne.

6. Videnskabsministeriets strategi for innovationsindsatsen er "Nye veje mellem forskning og erhverv – fra tanke til faktura" fra september 2003 (Samspilshandlingsplanen). Formålet med ministeriets indsats er at styrke samspillet mellem videninstitutioner og erhvervsliv, for at disse i fremtiden kan samarbejde om at omsætte viden til produktion. Ministeriet skal altså ikke selv skabe innovation.

7. Innovation har senest i 2005-2006 været på Globaliseringsrådets dagsorden, og Videnskabsministeriet har i den forbindelse gennemført en række analyser af området, som vil indgå i ministeriets fremtidige arbejde med at styrke samspillet mellem videninstitutioner og erhvervsliv.

8. De samlede offentlige bevillinger til innovation udgjorde i 2005 ca. 1 mia. kr. årligt. Heraf afholder Videnskabsministeriet ca. 800 mio. kr., svarende til ca. 80 %. De øvrige innovationsbevillinger administreres af Økonomi- og Erhvervsministeriet (41,5 mio. kr.), Fødevarerministeriet (131,6 mio. kr.) og Undervisningsministeriet (3,5 mio. kr.). Ifølge Videnskabsministeriet er ministeriets bevilling til innovationsfremmende aktiviteter reelt større end den specifikke innovationsbevilling på finansloven. Det skyldes, at der på universitets-, forskningsråds- og sektorforskningsområderne foregår aktiviteter, der også kan karakteriseres som innovationsfremmende, men som ikke kan opgøres selvstændigt.

Videnskabsministeriets innovationsbevilling udgjorde fra 2002 til 2004 mellem 540 og 640 mio. kr. årligt. I 2005 steg bevillingen imidlertid kraftigt til ca. 800 mio. kr., primært på grund af oprettelsen af Højteknologifonden. Højteknologifonden støtter dog både forskning og innovation.

9. Denne undersøgelse fokuserer på, hvordan Videnskabsministeriet omsætter den årlige bevilling til et styrket samspil mellem videninstitutioner og erhvervsliv. I perioden 2002-2005 er de ovennævnte innovationsbevillinger blevet fordelt på i alt 22 innovationsfremmende initiativer. En oversigt over de 22 initiativer findes i bilag 1.

Initiativerne er meget forskellige og omfatter bl.a. støtte til konkrete projekter, drift af institutioner og støtte til forskellige netværk. Derudover varierer de med hensyn til størrelse af bevillingen og tidspunktet for igangsættelsen. Med hensyn til bevillingen varierer den fra 1 mio. kr. årligt til et Mobilitetscenter, der skal tilskynde forskere til at arbejde over landegrænser, til 250 mio. kr. årligt til de Godkendte Teknologiske Serviceinstitutter (GTS-institutter), der arbejder med teknologisk udvikling. Med hensyn til hvornår initiativerne er oprettet, varierer det fra 1970 for Erhvervs-PhD'erne til 2005 for fx Dansk-svensk Øresundsorganisation.

Videnskabsministeriet overtog innovationsområdet fra Økonomi- og Erhvervsministeriet i 2001. Flere initiativer har ændret navn undervejs, men 10 af de eksisterende 22 initiativer er videreført fra Økonomi- og Erhvervsministeriet. Yderligere 3 er oprettet af Videnskabsministeriet, inden Samspilshandlingsplanen blev udarbejdet i 2003. Dvs. at 9 initiativer er iværksat efter, at Samspilshandlingsplanen blev udarbejdet.

10. Lovgrundlaget for Videnskabsministeriets innovationsindsats er lov om teknologi og innovation (L 419 af 6. juni 2002, innovationsloven), der har til formål at styrke teknologiudvikling og innovation i erhvervslivet.

I medfør af innovationsloven har videnskabsministeren nedsat Rådet for Teknologi og Innovation (RTI). Rådets opgave er dels at rådgive ministeren om indsatsen for at styrke den fremtidige vækst og innovation i erhvervslivet, dels at administrere og træffe afgørelse for de initiativer, ministeren har henlagt til rådet. Pr. 1. januar 2006 var administrationen mv. for 9 af de 22 initiativer henlagt til RTI. Videnskabsministeriets departement fungerer som sekretariat for RTI.

B. Formål og afgrænsning

11. Formålet med undersøgelsen er at belyse og vurdere, i hvilken grad Videnskabsministeriet har målrettet de innovationsfremmende initiativer mod at styrke samspillet mellem videninstitutioner og erhvervsliv, samt i hvilken grad ministeriet har fulgt op på, om initiativerne har bidraget til at løse problemerne med samspillet.

Nærmere bestemt vil undersøgelsen besvare følgende spørgsmål:

- Har Videnskabsministeriet etableret et hensigtsmæssigt grundlag for ministeriets indsats for at styrke samspillet i Danmark mellem videninstitutioner og erhvervsliv?
- I hvilken grad har Videnskabsministeriet målrettet de innovationsfremmende initiativer mod at løse problemerne med samspillet?
- I hvilken grad har Videnskabsministeriet fulgt op på, om ministeriets innovationsfremmende initiativer bidrager til at løse problemerne med samspillet?

For at besvare det første spørgsmål har Rigsrevisionen gennemgået Videnskabsministeriets analyser af problemerne med samspillet i Danmark. Rigsrevisionen har herefter vurderet, om disse udgør et hensigtsmæssigt udgangspunkt for ministeriets innovationsindsats.

For at besvare det andet spørgsmål har Rigsrevisionen undersøgt, dels om Videnskabsministeriet har opstillet mål for de innovationsfremmende initiativers gennemførelse, dels om ministeriet har opstillet mål, der angiver initiativernes bidrag til at løse de problemer med det danske samspil, som ministeriet har identificeret ved hjælp af samspilsindekset.

Endelig har Rigsrevisionen for at besvare det tredje spørgsmål undersøgt, om Videnskabsministeriet har fulgt op på, hvorvidt henholdsvis de enkelte initiativer og initiativerne samlet set bidrager til at løse problemerne med samspillet.

12. Videnskabsministeriet har bekræftet, at alle 22 innovationsfremmende initiativer skal bidrage til at styrke samspillet, og at hvert initiativ skal bidrage til at løse problemerne på ét af problemområderne i samspilsindekset fra 2003. Derfor undersøger Rigsrevisionen under spørgsmål 2 og 3, dvs. i kap. IV og V, om ministeriet sikrer, at initiativerne bidrager til at løse de problemer, indekset har peget på.

13. Undersøgelsen fokuserer på de 22 innovationsfremmende initiativer, der i løbet af undersøgelsesperioden har modtaget bevilling. Heraf har Rigsrevisionen udvalgt 6 initiativer, så de repræsenterer både store og små bevillinger og æl-

dre og nyere initiativer. Bilag 2 viser forbruget på alle 22 initiativer i perioden 2002-2004 og bevillingen for 2005.

Tabel 1 viser, hvornår de 6 initiativer er oprettet samt deres bevilling i 2005.

Tabel 1. De udvalgte initiativers alder og bevilling i 2005

Initiativ	Oprettet	Bevilling 2005
	År	Mio. kr.
GTS.....	1972	247,4
Innovationsmiljøer	1998	120,9
ErhvervsPhD	1970	50,4
Jysk-fynsk it-satsning.....	2002	35,3
Virksomhedsprojekter for studerende	2004	6,6
Forprojekter til EU-ansøgninger	2004	3,1
I alt		463,7

Som det fremgår af tabellen, er de udvalgte initiativer oprettet mellem 1970 og 2004 og omfatter dermed det ældste og ét af de 5 yngste initiativer. Bevillingsmæssigt ligger bevillingerne på mellem ca. 3 og 247 mio. kr. og omfatter både det største og et af de 10 mindste initiativer. Tabellen viser desuden, at de udvalgte initiativers bevillinger med ca. 464 mio. kr. dækker over halvdelen af ministeriets samlede innovationsbevilling på i alt ca. 800 mio. kr.

14. Videnskabsministeriets innovationsfremmende initiativer indgår i Rigsrevisionens tilskudsrevision af ministerområdet. Ministeriets tilskudsadministration af initiativerne er i undersøgelsesperioden samlet vurderet som tilfredsstillende.

15. Videnskabsministeriet har for 4 af de 6 udvalgte initiativer henlagt administrationen mv. til RTI. De 4 initiativer er GTS-institutter, Innovationsmiljøer, ErhvervsPhD'erne og Forprojekter til EU-ansøgninger. Jysk-fynsk it-satsning og Virksomhedsprojekter for studerende administreres af ministeriet.

16. Rigsrevisionen har for de udvalgte 6 initiativer gennemgået Videnskabsministeriets strategipapirer og statusnotater, indstillinger og referater fra RTI-møder samt retningslinjer og sagsdokumenter. Derudover bygger undersøgelsen på brevveksling og interview med ministeriet samt gennemgang af lovgrundlag, strategier med tilhørende baggrundsrapporter og andre analyser udarbejdet af Videnskabsministeriet i relation til ministeriets innovationsindsats.

17. Der er ud over Samspilshandlingsplanen 2 andre strategier for Videnskabsministeriets innovationsindsats. Disse vedrører regional spredning af innovationsindsatsen og viden som forudsætning for vækst. Da Samspilshandlingsplanen ifølge ministeriet er det primære strategiske fundament for ministeriets innovationsindsats, indgår de øvrige strategier imidlertid ikke i undersøgelsen.

18. Innovationsindsatsen overgik til Videnskabsministeriet i slutningen af 2001, hvorfor undersøgelsen omfatter perioden 2002-2005.

19. Beretningen har i udkast været forelagt Videnskabsministeriet. Ministeriets bemærkninger er i videst muligt omfang indarbejdet i beretningen.

III. Videnskabsministeriets strategiske ramme for innovationsindsatsen

Rigsrevisionens bemærkninger

Videnskabsministeriet har med udpegningen af en række konkrete problemer med samspillet mellem videninstitutioner og erhvervsliv etableret et godt og konkret udgangspunkt for ministeriets innovationsindsats.

Denne vurdering er baseret på:

- Videnskabsministeriet har forud for Samspilshandlingsplanen sammenlignet Danmarks evner til samspil med andre OECD-lande ved det såkaldte samspilsindeks. Indekset viser, at Danmark er på en samlet 9. plads, og at Danmark på 4 af 5 områder er placeret i den dårligste halvdel blandt OECD-landene.
- Samspilsindekset peger endvidere på konkrete problemer med samspillet i Danmark, fx at andelen af virksomheder, der samarbejder med offentlige forskningsinstitutioner, er forholdsvis lille.
- Videnskabsministeriet har på baggrund af analyserne, der ligger til grund for samspilsindekset, udarbejdet Samspilshandlingsplanen, hvori der identificeres en række konkrete udfordringer med dertilhørende aktiviteter, herunder bl.a. lovgivningsmæssige og administrative tiltag. Handlingsplanen fungerer desuden som strategisk ramme for ministeriets innovationsfremmende initiativer.

20. Det lovmæssige udgangspunkt for Videnskabsministeriets innovationsindsats er som nævnt innovationsloven. Innovationsloven er en rammelov, der dog nævner de 2 største innovationsfremmende initiativer, GTS-institutterne og Innovationsmiljøerne. Da Videnskabsministeriet i november 2001 overtog innovationsområdet fra Økonomi- og Erhvervsministeriet, var det politiske udgangspunkt, at innovationsindsatsen skulle kobles tættere til forskningsindsatsen.

21. Rigsrevisionen har undersøgt, om Videnskabsministeriet med ovenstående lovmæssige og politiske udgangspunkt har etableret et hensigtsmæssigt grundlag for ministeriets indsats for at styrke samspillet i Danmark. Nedenfor præsenteres de analyser, ministeriet igangsatte på området, samt de problemer med samspillet i Danmark, som ministeriet fandt. Desuden følger en overordnet præsentation af ministeriets strategi for at styrke samspillet mellem videninstitutioner og erhvervsliv (Samspilshandlingsplanen).

22. Da Videnskabsministeriet overtog innovationsområdet, iværksatte ministeriet en lang række analyser af problemerne med samspillet mellem videninstitutioner og erhvervsliv i Danmark samt analyser af potentialet for en styrket innovationsindsats gennem et styrket samspil. Analyserne omfattede en spørgeskemaundersøgelse baseret på et repræsentativt udsnit af danske virksomheder, en interviewundersøgelse med 45 repræsentanter fra virksomheder og videninstitutioner, en landeundersøgelse, der belyste rammebetingelserne for samspil mellem universiteter og erhvervsliv i Finland, Sverige og England, og et samspilsindeks, der belyste, hvor god Danmark er til samspil sammenlignet med andre OECD-lande.

23. Samspilsindekset sammenligner Danmark med de øvrige OECD-lande på 5 områder. **Boks 1** viser Danmarks placering i forhold til områderne samt de indikatorer, der ligger til grund for Danmarks placering.

Boks 1

Danmarks placering på samspilsindekset

1. Samarbejde mellem forskningsinstitutioner og erhvervsliv om forskning

Danmark placeres som nr. 15 blandt de 21 OECD-lande. Ifølge indekset afspejler den svage danske placering hovedsageligt 3 forhold, herunder at samarbejdet mellem erhvervsliv og offentlige forskningsinstitutioner er forholdsvis begrænset, at virksomhederne i forholdsvis ringe grad finansierer forskning på universiteterne, og at virksomhedsledere er mindre tilfredse med forsknings-samarbejdet med universiteterne.

2. Samspil om menneskelige resurser

Danmark er nr. 11 blandt de 21 OECD-lande, hvilket er udtryk for, at udvekslingen af personale og erfaringer mellem de 2 sektorer er mindre, end den er blandt den øverste halvdel af gruppen. Placeringen afspejler bl.a., at der ikke er en høj andel af forskere eller højtuddannede beskæftiget i erhvervslivet, og at universiteterne ikke i høj grad deltager i efteruddannelsen af de højtuddannede.

3. Kommercialisering af forskningsresultater

Her ligger Danmark på en 11.-plads blandt OECD-landene. Denne placering betragtes i indekset dog som mere usikker end de øvrige, fordi der ikke findes internationalt sammenlignelige data om fx antallet af patenter. Placeringen afspejler virksomhedernes vurdering af teknologispredningen fra forskningsinstitutionerne og antallet af inkubatorer pr. indbygger. En inkubator er fysiske faciliteter, der sammen med rådgivning og finansiering stilles til rådighed for forskningsbaserede iværksættere.

4. Kvalitet og relevans af forskningen

Her ligger Danmark på en 4. plads. I målingen indgår antallet af artikler, som danske forskere får publiceret, hvor ofte disse artikler citeres, om de publiceres i tidsskrifter, der er relevante for industriel udnyttelse, samt virksomhedernes vurdering af kvaliteten og relevansen af den danske forskning. Selv om Danmark placeres blandt de bedste på området, identificerer Videnskabsministeriet også kvalitet og relevans af forskning som et område, hvor der skal gøres en indsats, idet virksomhederne vurderer forskningen lavt.

5. Spredning af ny teknologi

Danmark ligger igen på en 11. plads. Målingen afspejler, at virksomhederne vurderer, at ny teknologi ikke udbredes hurtigt nok, og at serviceudbuddet fra forskningsinstitutioner, teknologisk service og private leverandører af ny teknologi er mangelfuldt.

Kilde: Samspilshandlingsplanens baggrundsrapport.

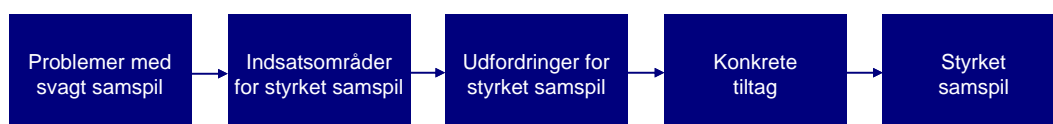
24. Boksen viser, at Danmark ifølge samspilsindekset kun er placeret blandt de bedste i forhold til det fjerde område, kvalitet og relevans af forskningen. På de 4 øvrige områder er Danmark langt fra at være blandt de bedste med hensyn til samspillet mellem videninstitutioner og erhvervsliv. Således er Danmark placeret i den nederste halvdel med hensyn til samarbejde mellem forskningsinstitutioner og erhvervsliv og i midtergruppen i forhold til samspil om menneskelige resurser, kommercialisering af forskningsresultater og spredning af ny teknologi.

25. Det er Rigsrevisionens opfattelse, at Videnskabsministeriet med samspilsindekset har etableret et godt og kon-

kret udgangspunkt for ministeriets innovationsindsats. Indekset anviser en række problemområder med underliggende konkrete problemer, som ministeriet kan målrette initiativerne mod at løse, og indeholder samtidig præcise målinger for status i udgangspunktet. Hermed har ministeriet skabt god mulighed for at følge udviklingen over en årrække og dokumentere, om samspillet forbedres i takt med, at indsatsen implementeres.

26. Samspilsindekset ligger til grund for Samspilshandlingsplanen, der blev udarbejdet i 2003. **Figur 1** viser koblingen mellem de identificerede problemer med samspillet i samspilsindekset og ministeriets konkrete tiltag i Samspilshandlingsplanen.

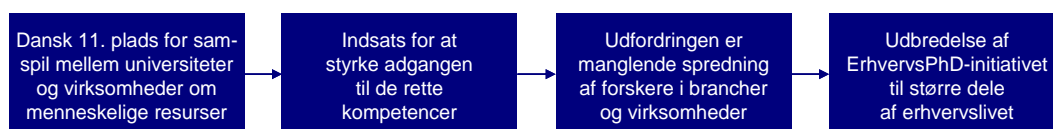
Figur 1. Koblingen mellem problemerne med samspillet i samspilsindekset og de konkrete tiltag i Samspilshandlingsplanen

Samspilshandlingsplanen opererer med en række indsatsområder, der svarer nogenlunde til samspilsindeksets problemområder. Indsatsområderne er konkretiseret først i en række udfordringer, dernæst i en række tiltag, der skal forbedre samspillet.

27. **Figur 2** viser et eksempel på sammenhængen fra problemer over indsatsområder og udfordringer til det konkrete tiltag, som i dette tilfælde (ErhvervsPhD-initiativet) også udgør et af denne undersøgelses udvalgte initiativer.

Figur 2. Eksempel på sammenhængen mellem problemer og tiltag

Kilde: Samspilshandlingsplanen.

Figuren viser sammenhængen mellem den danske placering i forhold til virksomheders og universiteters samarbejde om menneskelige resurser og Videnskabsministeriets satsning på udbredelse af ErhvervsPhD-initiativet. Som det

fremgår, tager det konkrete initiativ til at styrke samspillet udgangspunkt i ét af de problemområder, ministeriet har identificeret.

28. Godt halvdelen af de 20 tiltag i Samspilshandlingsplanen er aktiviteter, der ikke er knyttet bevillinger til, såsom lovgivningsmæssige eller administrative ændringer. Fx skal der udarbejdes et ”Kodeks for god skik i forskningssamarbejder”. De resterende, i alt 9 tiltag, omfatter nye innovationsfremmende initiativer, fx etablering af initiativet Virksomhedsprojekter for studerende, eller justeringer i de eksisterende innovationsfremmende initiativer.

Videnskabsministeriet har oplyst, at Samspilshandlingsplanen ud over ovennævnte tiltag udgør den strategiske ramme for ministeriets innovationsindsats og dermed for de 22 innovationsfremmende initiativer, der indgår i denne undersøgelse af ministeriets innovationsindsats. Videnskabsministeriet har desuden oplyst, at alle 22 initiativer kan henføres til et af handlingsplanens indsatsområder og dermed til de bagvedliggende problemer med samspillet.

29. Rigsrevisionen har i den følgende analyse valgt at fokusere på, om Videnskabsministeriet har målrettet de innovationsfremmende initiativer mod at løse de klart formulerede problemer, samt om ministeriet har fulgt op på, om initiativerne bidrager til at løse disse problemer.

IV. Videnskabsministeriets målfastsættelse af de innovationsfremmende initiativer

Rigsrevisionens bemærkninger

Videnskabsministeriet fokuserer i målfastsættelsen for de enkelte initiativer primært på, at initiativerne gennemføres som planlagt, men ministeriet opstiller kun i begrænset omfang mål for, hvilken effekt initiativerne skal have i forhold til en løsning af problemerne fra samspilsindekset.

Denne vurdering er baseret på:

- Videnskabsministeriet har for 5 af 6 initiativer opstillet mål for initiativernes gennemførelse, fx gennemførelsesprocenter for de studerende på ErhvervsPhD-initiativet.

- Videnskabsministeriet har kun for ét af de 6 initiativer opstillet konkrete mål, der angiver initiativets bidrag til at løse problemerne identificeret i samspilsindekset. Det drejer sig om initiativet Innovationsmiljøer, der skal bidrage til at forbedre problemområdet ”Kommercialisering af forskningsresultater”. Et af de konkrete mål for miljøerne angiver, hvor mange idéer der forventes kommercialiseret i Innovationsmiljøerne.
- Videnskabsministeriet har oplyst, at ministeriet i sit videre arbejde i højere grad vil opstille målbare mål og udgangspunkter for målinger på områder, hvor der allerede i dag findes indikatorer for initiativerne, eller hvor igangværende evalueringer vil medvirke til at etablere sådanne.

30. Rigsrevisionen har for det første undersøgt, om Videnskabsministeriet har opstillet mål for initiativernes gennemførelse, og for det andet, om målene angiver initiativernes bidrag til at løse de problemer med det danske samspil, som ministeriet har identificeret ved hjælp af samspilsindekset.

31. **Skema 1** viser resultatet af undersøgelsen for hvert af de 6 udvalgte initiativer.

De 2 første kolonner i skema 1 viser, hvilket problemområde hvert af de udvalgte initiativer ifølge Videnskabsministeriet skal bidrage til at forbedre. Rigsrevisionens karakteristik af initiativernes mål fremgår af de 2 sidste kolonner. Her viser skemaet først, om ministeriet har opstillet mål for initiativernes gennemførelse. Hermed menes mål for resultater eller effektmål, som relaterer sig til andre områder end problemområdet. Dernæst viser skemaet, om ministeriet har opstillet mål for initiativernes bidrag til at løse de problemer, ministeriet identificerede ved hjælp af samspilsindekset. Angående målene har Rigsrevisionen vurderet, at der foreligger mål, hvis disse er tilstrækkeligt konkrete til, at ministeriet efterfølgende kan vurdere, om målene er opfyldt.

Skema 1. De udvalgte initiativers effektmål

Initiativ	Problemområde	Mål i relation til initiativets gennemførelse	Mål i relation til løsning af problemerne i samspilsindekset
GTS	Spredning af ny teknologi	Ja	Nej
Innovationsmiljøer	Kommercialisering af forskningsresultater	Ja	Ja
ErhvervsPhD	Samspil om menneskelige resurser	Ja	Nej
Jysk-fynsk it-satsning	Samarbejde mellem forskningsinstitutioner og erhvervsliv om forskning	Ja	Nej
Virksomhedsprojekter for studerende	Samspil om menneskelige resurser	Nej	Nej
Forprojekter til EU-ansøgninger	Samarbejde mellem forskningsinstitutioner og erhvervsliv om forskning	Ja	Nej

Skemaet viser, at Videnskabsministeriet for 5 af de 6 initiativer har opstillet mål for initiativets gennemførelse. Derudover viser skemaet, at ministeriet for ét af de 6 initiativer har opstillet mål for initiativets bidrag til at løse de identificerede problemer på området.

GTS

32. Initiativet skal bidrage til at løse problemerne vedrørende ”Spredning af ny teknologi”. GTS-institutterne er videninstitutioner, der stiller anvendelsesorienteret viden og teknologi af relevans for dansk erhvervsliv til rådighed for virksomheder. Formålet med initiativet er at styrke virksomhedernes teknologiske kompetencer med henblik på at øge innovationsindsatsen i virksomhederne.

Undersøgelsen har vist, at der er opstillet mål for GTS-initiativets gennemførelse, fx for omfanget af rådgivning og kurser til virksomhederne. Ministeriet har imidlertid ikke opstillet mål for initiativets bidrag til at løse problemerne i forbindelse med ”Spredning af ny teknologi”.

Innovationsmiljøer

33. Innovationsmiljøerne skal bidrage til at forbedre problemområdet ”Kommercialisering af forskningsresultater”. Formålet med initiativet er at fremme samspillet mellem det offentlige vidensystem, nye innovative virksomheder, etablerede virksomheder og kapitalkilder. Innovationsmiljøerne støtter forskere eller iværksættere, som har en videnba-

seret idé med et kommercielt potentiale, og hjælper med at skaffe kapital fra private investorer.

Undersøgelsen har vist, at Videnskabsministeriet for de enkelte innovationsmiljøer har opstillet mål i relation til gennemførelse, fx mål for antallet af gennemførte forundersøgelser og forprojekter. Derudover er der mål for miljøernes bidrag til at løse problemerne vedrørende ”Kommercialisering af forskningsresultater”, herunder mål for antallet af idéer, der forventes kommercialiseret, og omfanget af kapital, der forventes tilført til de igangsatte projekter.

ErhvervsPhD

34. Initiativet skal bidrage til at forbedre universiteter og virksomheders ”Samspil om menneskelige resurser”. Hver ErhvervsPhD er et konkret samarbejdsprojekt mellem et universitet og en virksomhed, og hensigten med initiativet er bl.a. at opbygge netværk til udveksling af viden mellem virksomheder og danske og udenlandske forskningsinstitutioner.

Undersøgelsen har vist, at Videnskabsministeriet har opstillet mål for initiativets gennemførelse, fx at gennemførelsesprocenten mindst er på højde med andre ph.d.-uddannelser. Ministeriet har dog ikke opstillet mål for initiativets bidrag til at løse problemerne vedrørende ”Samspil om menneskelige resurser”.

Jysk-fynsk it-satsning

35. Jysk-fynsk it-satsning er iværksat på baggrund af en konkret politisk aftale og skal bidrage til at løse problemerne vedrørende ”Samarbejde mellem forskningsinstitutioner og erhvervsliv om forskning”.

Initiativet omfatter dels etablering af 4 kompetencecentre i tilknytning til videninstitutioner, dels en it-korridor. Kompetencecentrene samarbejder med erhvervslivet om at videreudvikle den enkelte regions særlige kompetencer inden for it, mens it-korridoren, der skal styrke formidlingen og nyttiggørelsen af avanceret viden om it, omfatter konkrete samarbejdsprojekter mellem offentlige forskningsinstitutioner og erhvervslivet.

Undersøgelsen har vist, at Videnskabsministeriet har opstillet en form for effektmål for initiativet, fx virksomheders andel af medfinansiering af samarbejdsprojekter, der dog

ikke angiver initiativets bidrag til at løse de problemer, det retter sig mod.

Virksomhedsprojekter for studerende

36. Initiativet Virksomhedsprojekter for studerende skal bidrage til at løse problemerne vedrørende ”Samspil om menneskelige resurser”. Formålet med initiativet er at styrke mindre virksomheders kontakt til universiteterne gennem konkrete samarbejdsprojekter. Derudover skal initiativet opbygge kompetencer på universiteterne til at samarbejde med erhvervslivet.

Undersøgelsen har vist, at Videnskabsministeriet ikke har opstillet mål hverken for initiativets gennemførelse eller for initiativets bidrag til at løse de identificerede problemer vedrørende ”Samspil om menneskelige resurser”.

Forprojekter til EU-ansøgninger

37. Initiativet Forprojekter til EU-ansøgninger skal bidrage til at løse problemerne vedrørende ”Samarbejde mellem forskningsinstitutioner og erhvervsliv om forskning”. Initiativet støtter forprojekter til EU-projekter, hvor europæiske virksomheder og forskningsinstitutioner samarbejder om forskning og udvikling.

Undersøgelsen har vist, at Videnskabsministeriet har opstillet mål for initiativets gennemførelse, fx at flere små og mellemstore virksomheder ansøger EU's 6. rammeprogram om støtte til forsknings- og udviklingsprojekter. Ministeriet har desuden opstillet mål for effekten for virksomhederne og for Danmarks deltagelse i EU's rammeprogram. Et af målene for effekten for virksomhederne er ”flere samarbejdsrelationer med andre virksomheder og videninstitutioner nationalt og internationalt om forskning, udvikling og innovation”. Rigsrevisionen vurderer, at dette mål er særdeles relevant for initiativets bidrag til at løse problemerne med samarbejde mellem forskningsinstitutioner og erhvervsliv, men finder ikke, at målet er tilstrækkelig konkret til, at ministeriet efterfølgende vil kunne følge op på, om initiativet har haft den forventede effekt.

38. Samlet har undersøgelsen vist, at ministeriet i målfastsættelsen for de enkelte initiativer primært fokuserer på, at initiativerne gennemføres som planlagt, og at ministeriet kun

i begrænset omfang opstiller mål for, hvilken effekt initiativerne skal have i forhold til en løsning af problemerne fra samspilsindekset. Således har Videnskabsministeriet opstillet mål for gennemførelsen af 5 af de 6 initiativer, men kun for ét af de 6 initiativer opstillet konkrete mål, der angiver initiativets bidrag til at løse problemerne identificeret i samspilsindekset.

Videnskabsministeriet har oplyst, at ministeriet i sit videre arbejde i højere grad vil opstille målbare mål og udgangspunkter på områder, hvor der allerede i dag findes indikatorer for initiativerne, eller hvor igangværende evalueringer vil medvirke til at etablere sådanne.

V. Videnskabsministeriets opfølgning

Rigsrevisionens bemærkninger

Videnskabsministeriet følger generelt op på, om de enkelte initiativer i sig selv er vellykkede, fx om målgruppen er tilfreds med initiativet. Ministeriet har kun for 2 af de 6 initiativer vurderet, om initiativerne bidrager til at løse de identificerede problemer med samspillet mellem videninstitutioner og erhvervsliv.

Videnskabsministeriet har endnu ikke fulgt op på, i hvilket omfang de problemer med samspillet mellem videninstitutioner og erhvervsliv, som ministeriet identificerede med samspilsindekset i 2003, er blevet løst.

Denne vurdering er baseret på:

- Videnskabsministeriet følger for 5 af 6 initiativer årligt op på, om initiativerne er gennemført som planlagt, fx hvor mange forsknings- og udviklingsprojekter GTS-institutterne deltager i. Ministeriet har desuden for 2 initiativer gennemført evalueringer, der vedrører målgruppens vurdering af initiativerne, og igangsat evalueringer af 3 andre initiativer.
- Videnskabsministeriet følger for de 2 største initiativer årligt op på, om initiativerne bidrager til at løse de problemer med samspillet mellem videninstitutioner og erhvervsliv, de var rettet mod. Fx følger ministeriet op på, hvor meget GTS-institutterne, der skal bidrage til spredning af ny teknologi, spreder teknologisk viden til virksomhederne i forhold til de tilskud, de modtager.
- Ministeriet har i forbindelse med Globaliseringsrådets arbejde gennemgået innovationsområdet og udarbejdet en række analyser. Disse analyser dækker dog ikke alle problemområder, og ministeriet har ikke anvendt analyser-

ne til at vurdere, i hvilken grad problemerne er blevet løst, siden Danmarks innovationsevne blev målt i 2003.

- Videnskabsministeriet har ikke gentaget målingerne af Danmarks placering på samspilsindekset, da ministeriet finder, at visse af indikatorerne i samspilsindekset og en række andre eksisterende indikatorer for innovation ikke er tilstrækkeligt sikre. Ministeriet er i stedet i forbindelse med udarbejdelsen af regeringens kommende konkurrenceevneredegørelse ved at udvikle nye indikatorer til måling af Danmarks innovationsevne.
- Videnskabsministeriet har oplyst, at det pr. 1. maj 2006 har gennemført en organisationsændring, der indebærer etableringen af en ny Forsknings- og Innovationsstyrelse. Videnskabsministeriet har endvidere oplyst, at etableringen af styrelsen bl.a. er sket med henblik på at styrke monitoreringsindsatsen og dermed sikre en effektiv opfølgning på innovationsindsatsen.
- Rigsrevisionen finder det væsentligt, at Videnskabsministeriet i opfølgningen på den fremtidige innovationsindsats anvender de indikatorer, ministeriet nu er i færd med at udvikle, til løbende at måle og vurdere effekten af innovationsindsatsen.

39. Rigsrevisionen har undersøgt, i hvilken grad Videnskabsministeriet følger op på de enkelte initiativers effekt, herunder om opfølgningen omfatter en regelmæssig vurdering af initiativernes bidrag til at løse de identificerede problemer med samspillet mellem videninstitutioner og erhvervsliv.

Derudover har Rigsrevisionen undersøgt, om Videnskabsministeriet har fulgt op på, om de innovationsfremmende initiativer samlet set bidrager til at løse de problemer med samspillet i Danmark, der ligger til grund for Samspilshandlingsplanen.

A. Opfølgning på de enkelte initiativers effekt

40. Rigsrevisionen har undersøgt, om Videnskabsministeriets opfølgning på de enkelte initiativer omfatter evaluering, regelmæssig opfølgning på initiativets gennemførelse og regelmæssig opfølgning på initiativets effekt i relation til de identificerede problemer med samspillet. Regelmæssig opfølgning på initiativets gennemførelse svarer til opfølgning på resultater eller på effekt, som ikke relaterer sig til problemområdet.

Regelmæssig opfølgning på initiativernes effekt kan fx være årlige statusopgørelser på centrale indikatorer for initiativet, der kan vise effekten i forhold til det problem, som initiativet skal bidrage til at løse. Det er en styrke for opfølgningen, at den sker på de effektmål, der er opstillet for initiativet, men er der ingen effektmål, eller er de ikke tilstrækkeligt konkrete, kan der, som ét af eksemplerne herunder viser, alligevel følges regelmæssigt op på effekten.

41. **Skema 2** viser resultatet af undersøgelsen for hvert af de 6 udvalgte initiativer.

Skema 2. Videnskabsministeriets opfølgning på effekten af de udvalgte initiativer

Initiativ	Evalueret (2002-2005)	Regelmæssig opfølgning på initiativets gennemførelse	Regelmæssig opfølgning på initiativets effekt i relation til problemerne i samspilsindekset
GTS	Nej ¹⁾	Ja	Ja
Innovationsmiljøer	Nej ¹⁾	Ja	Ja
ErhvervsPhD	Ja	Ja	Nej
Jysk-fynsk it-satsning	Ja	Ja	Nej
Virksomhedsprojekter for studerende	Nej	Nej	Nej
Forprojekter til EU-ansøgninger	Nej ¹⁾	Ja	Nej ²⁾
¹⁾ Evalueret under udarbejdelse ved undersøgelsesperiodens afslutning. ²⁾ Videnskabsministeriet planlægger en opfølgning på effekt, men afventer data fra EU.			

Skemaet viser, at Videnskabsministeriet i undersøgelsesperioden har gennemført evaluering af 2 initiativer og igangsat 3 evalueringer, der endnu ikke er afsluttet. Skemaet viser desuden, at ministeriet for 5 af de 6 initiativer regelmæssigt følger op på initiativernes gennemførelse, og at ministeriet for 2 af de 6 initiativer regelmæssigt følger op på initiativets effekt i relation til problemerne i samspilsindekset.

GTS

42. Undersøgelsen har vist, at Videnskabsministeriet i et årligt performanceregnskab følger regelmæssigt op på initiativets gennemførelse og effekt i relation til problemområdet "Spredning af ny teknologi". Gennemførelsen måles fx via udviklingen i antallet af forsknings- og udviklingsprojekter, som GTS-institutterne deltager i. Effekten måles bl.a. ved omfanget af teknologisk rådgivning og service, der spre-

des til virksomheder, set i forhold til statstilskuddet til institutterne.

Videnskabsministeriets opfølgning på initiativet gør det altså muligt for ministeriet og andre at følge med i initiativets bidrag til at sprede ny teknologi og vurdere, om spredningen af teknologi udvikler sig i den rigtige retning. Da der, som nævnt i kap. IV, ikke er opstillet effektmål for initiativet, kan ministeriet dog ikke vurdere, om effekten er større eller mindre, end den ministeriet forventede. Performanceregnskabet indeholder i stedet sammenligninger mellem de seneste år, og det vurderes, om det pågældende år er bedre end året før.

Der er i undersøgelsesperioden ikke gennemført evalueringer af initiativet, men Videnskabsministeriet har oplyst, at der er igangsat en evaluering.

Innovationsmiljøer

43. For initiativet Innovationsmiljøer har undersøgelsen vist, at Videnskabsministeriet følger regelmæssigt op på gennemførelsen af initiativet, fx hvor mange forundersøgelser Innovationsmiljøerne har støttet med henblik på etablering af nye virksomheder. Derudover følger ministeriet op på effekten af Innovationsmiljøerne i relation til problemerne vedrørende ”Kommercialisering af forskningsresultater”. Således opgør ministeriet hvert år, hvor meget privat kapital de nyetablerede virksomheder har tiltrukket. Det sker bl.a. i form af ”Data for Innovationsmiljøerne”, som offentliggøres på ministeriets hjemmeside og forelægges RTI.

Der er i undersøgelsesperioden ikke gennemført evalueringer af initiativet, men Videnskabsministeriet har igangsat en evaluering, som ifølge kommissoriet vil fokusere på resultater opnået i 2001-2004.

ErhvervsPhD

44. Undersøgelsen har vist, at Videnskabsministeriet følger regelmæssigt op på gennemførelsen af initiativet, herunder gennemførelsesprocenter. Ministeriet følger dog ikke op på effekten af ErhvervsPhD-initiativet i relation til at forbedre ”Samspillet om menneskelige resurser”.

Med hensyn til evaluering af initiativet har Videnskabsministeriet i undersøgelsesperioden gennemført en spørgeskemaundersøgelse af effekterne af ErhvervsPhD-initiativet.

Derudover har ministeriet efter undersøgelsens afslutning offentliggjort en evaluering af ErhvervsPhD-uddannelsens struktur, organisation og kvalitet.

Jysk-fynsk it-satsning

45. Undersøgelsen har vist, at Videnskabsministeriet i relation til initiativets gennemførelse regelmæssigt følger op på fx målet om virksomheders andel af medfinansiering. Denne opfølgning er også relateret til effekt. Derudover følger ministeriet op på kompetencecentrenes effekt, idet centrene årligt rapporterer om bl.a. omfanget af samarbejde mellem videninstitutioner og erhvervsliv og udviklingen i kompetenceområderne. Ministeriet har dog ikke for det samlede initiativ fulgt op på effekten i relation til problemerne vedrørende ”Samarbejde mellem forskningsinstitutioner og erhvervsliv om forskning”.

Videnskabsministeriet har i 2005 gennemført en evaluering af det samlede initiativ, og evalueringen omhandler omverdenens og de deltagende virksomheders og videninstitutioners vurdering af ordningens effekt. Ministeriet har oplyst, at initiativet er forlænget som følge af evalueringens vurderinger.

Virksomhedsprojekter for studerende

46. For initiativet Virksomhedsprojekter for studerende har undersøgelsen vist, at Videnskabsministeriet hverken har fulgt op på initiativets gennemførelse eller initiativets effekt i relation til at forbedre ”Samspillet om menneskelige resurser”.

Videnskabsministeriet har oplyst, at bevillingen til initiativet følger reglerne for universiteterne, og at dette indebærer, at ministeriet ikke har ansvaret for opfølgningen. Det er Rigsrevisionens vurdering, at Videnskabsministeriet har ansvaret for at følge aktivt op på, om initiativet har effekt, idet initiativet indgår i Samspilshandlingsplanen og ministeriets samlede indsats for at forbedre samspillet.

Forprojekter til EU-ansøgninger

47. For initiativet Forprojekter til EU-ansøgninger har undersøgelsen vist, at Videnskabsministeriet regelmæssigt følger op på gennemførelsen af de enkelte projekter, fx hvor-

vidt de støttede forprojekter resulterer i en ansøgning til EU's rammeprogram.

Videnskabsministeriet har dog ved undersøgelsens afslutning ikke fulgt op på, i hvilken grad initiativet, der blev iværksat i 2004, har bidraget til at løse problemerne vedrørende "Samarbejde mellem forskningsinstitutioner og erhvervsliv om forskning". Ministeriet har oplyst, at den manglende opfølgning skyldes forsinkelser i data fra EU-Kommissionen. Når data foreligger, planlægger ministeriet at gennemføre en effekttopfølgning på, hvorvidt EU-projekterne påvirker det samlede antal danske ansøgere og bevillingsmodtagere fra EU's rammeprogrammer.

Endelig har ministeriet iværksat en evaluering, der ifølge ministeriet bl.a. skal danne grundlag for at opstille øvrige effektmål, som initiativet kan styres efter fremover.

48. Videnskabsministeriet har oplyst, at ministeriets opfølgning, ud over den her gennemgåede, også knytter sig til timingen af regeringens iværksættelse af nye strategier på området. Således har ministeriet i forbindelse med Globaliseringsrådets arbejde i 2005-2006 gennemgået innovationsområdet og justeret en række af de eksisterende innovationsfremmende initiativer.

Justeringerne omfatter bl.a. nedlæggelse af 150 %-fradraget og øget satsning på ErhvervsPhD-initiativet. Derudover ændrer ministeriet styringen af en række initiativer, fx vil 4 initiativer fremover indgå i en samlet pulje. Endelig igangsætter ministeriet en række nye initiativer, bl.a. etablering af et samlet forskningsmiljø for brugerdreven innovation og oprettelse af en internetbaseret markedsplads.

49. Samlet har undersøgelsen vist, at Videnskabsministeriet generelt har fulgt op på, om de enkelte initiativer i sig selv er vellykkede, fx om målgruppen er tilfreds med initiativet. Således har ministeriet for 5 af de 6 udvalgte initiativer årligt fulgt op på, om initiativerne er gennemført som planlagt. Ministeriet har kun for 2 af de 6 initiativer vurderet, om initiativerne bidrager til at løse de identificerede problemer med samspillet mellem videninstitutioner og erhvervsliv. For 2 andre initiativer har ministeriet i undersøgelsesperioden gennemført evalueringer, der vedrører målgruppens vurdering af initiativerne, ligesom ministeriet

for 3 initiativer har iværksat evalueringer, der ikke var afsluttet ved undersøgelsens afslutning.

Derudover har ministeriet i forbindelse med Globaliseringsrådets arbejde i 2005-2006 gennemgået innovationsområdet og justeret en række af de eksisterende innovationsfremmende initiativer.

B. Opfølgning på initiativernes samlede effekt

50. Rigsrevisionen har undersøgt, om Videnskabsministeriet har fulgt op på, om de innovationsfremmende initiativer samlet set bidrager til at løse de problemer med samspillet i Danmark, der ligger til grund for Samspilshandlingsplanen.

51. Undersøgelsen har vist, at Videnskabsministeriet ikke har gentaget målingerne af Danmarks placering på samspilsindekset. Ministeriet har oplyst, at det er tilbageholdende med at anvende samspilsindekset som redskab til at følge udviklingen, da ministeriet finder, at visse af indikatorerne i samspilsindekset og en række andre eksisterende indikatorer for innovation ikke er tilstrækkeligt sikre. Videnskabsministeriet er i stedet i færd med at udvikle nye indikatorer for innovation og samspil i forbindelse med regeringens kommende konkurrenceevneredegørelse.

52. Som led i arbejdet med at udvikle nye indikatorer har Videnskabsministeriet udarbejdet analyser af, hvordan Danmark står på en række indikatorer, der overlapper med indikatorerne i samspilsindekset. **Skema 3** viser, hvilke af samspilsindeksets indikatorer der indgår i Videnskabsministeriets nye analyser, og om ministeriet har foretaget internationale sammenligninger på de pågældende indikatorer.

Skema 3. Videnskabsministeriets nye analyser i relation til samspilsindekset

Problemområde samt indikatorer i samspilsindekset	Nye analyser i relation til samspilsindekset	International sammenligning af resultat på indikator
Samarbejde mellem forskningsinstitutioner og erhvervsliv om forskning		
Erhvervslivets finansiering af offentlig forskning	X	X
Andel virksomheder, der samarbejder med offentlige institutioner om innovation	X	X
Erhvervslivets vurdering af forskningssamarbejdet med universiteterne		
Samspil om menneskelige resurser		
Forskere i det private erhvervsliv pr. 10.000 indbyggere	X	X
Andel videnarbejdere ¹⁾ i den samlede beskæftigelse.....	X	X
Udbud af forskningsbaseret efteruddannelse		
Kommercialisering af forskningsresultater		
Inkubatorer pr. mio. indbyggere.....	X	X
Erhvervslivets vurdering af teknologioverførsel fra universiteterne til virksomhederne.....	X	X
Kvalitet og relevans af forskningen		
Videnskabelige artikler pr. mio. indbyggere	X	X
Erhvervslivets vurdering af forskningens kvalitet		
Videnskabelige artikler citeret i patenter udstedt i USA	X	X
Publikationer pr. mio. indbyggere i de 19 mest relevante tidsskrifter...	X	X
Erhvervslivets vurdering af forskningens relevans.....		
Spredning af ny teknologi		
Erhvervslivets vurdering af beskyttelse af patenter og copyrights.....		
Erhvervslivets vurdering af rammebetingelser for teknologisk udvikling.....		
Erhvervslivets vurdering af adgangen til specialiserede lokale forsknings- og uddannelsesinstitutioner		
¹⁾ Videnarbejdere defineres i samspilsindekset som bl.a. økonomer, matematikere, psykologer, advokater og læger. Note: Trods mindre forskelle i ordlyden er indikatorerne under hvert problemområde de samme som indikatorerne nævnt i boks 1. Kilde: Videnskabsministeriet.		

Skemaet viser, at Videnskabsministeriet har udarbejdet nye analyser, der knytter sig til 4 af de 5 problemområder i samspilsindekset. På området ”Spredning af ny teknologi” har ministeriet ikke udarbejdet analyser, der direkte relaterer sig til de konkrete problemer. Derudover viser skemaet, at analyserne relaterer sig til ca. halvdelen af indikatorerne under problemområderne i samspilsindekset.

53. Undersøgelsen har vist, at Videnskabsministeriet ikke har fulgt op på, i hvilket omfang de problemer med sam-

spillet mellem videninstitutioner og erhvervsliv, som ministeriet identificerede i samspilsindekset i 2003, er blevet løst. Ministeriets nye analyser dækker ikke alle problemområderne i indekset, og ministeriet har ikke anvendt analyserne til at vurdere, om problemerne er blevet forbedret eller forværret, siden Danmarks innovationsevne blev målt i 2003. Ministeriet er i stedet ved at udvikle nye indikatorer til måling af Danmarks innovationsevne.

Videnskabsministeriet har oplyst, at det pr. 1. maj 2006 har gennemført en organisationsændring, der indebærer etableringen af en ny Forsknings- og Innovationsstyrelse. Videnskabsministeriet har endvidere oplyst, at etableringen af styrelsen bl.a. er sket med henblik på at styrke monitoreringsindsatsen og dermed sikre en effektiv opfølgning på innovationsindsatsen.

Rigsrevisionen finder det væsentligt, at Videnskabsministeriet i opfølgningen på den fremtidige innovationsindsats anvender de indikatorer, ministeriet nu er i færd med at etablere, til løbende at måle og vurdere effekten af innovationsindsatsen.

Rigsrevisionen, den 10. maj 2006

Henrik Otbo

/Inge Laustsen

Bilag 1

Oversigt over Videnskabsministeriets 22 innovationsfremmende initiativer¹⁾

150 % skattefradrag for forskningsudgifter

Under dette initiativ kan virksomheder få ekstra skattefradrag for forskningsudgifter, som virksomheden afholder i forbindelse med forskningsprojekter, der finansieres i samarbejde med en offentlig forskningsinstitution. Alle virksomheder kan uanset størrelse opnå fradrag for det beløb, virksomheden udbetaler direkte til forskningsinstitutionen. Små og mellemstore virksomheder kan tillige opnå fradrag for de lønudgifter, virksomheden afholder i forbindelse med det konkrete samfinansierede projekt.

Initiativet er oprettet i 2002, men indgår i Samspilshandlingsplanen. Fradragsordningen fungerer således, at virksomheden på forhånd skal søge Videnskabsministeriet om godkendelse af samarbejdsprojektet som fradragsberettiget. Ministeriet kan bevilge fradrag for op til 166,7 mio. kr. årligt, hvilket svarer til et skatteprovenutab på 25 mio. kr. Ordningen har ikke været udnyttet fuldt ud, og provenutabet har ikke været over 5 mio. kr. årligt i undersøgelsesperioden.

Bilaterale aftaler om forskning og udvikling

Bilaterale aftaler mellem Danmark og andre lande eller enkelte institutioner/aktører i Danmark og aktører i andre lande indgås med henblik på at øge internationaliseringen af de danske forsknings- og innovationsmiljøer. Aftalerne har til hensigt at fremme udveksling af forskere og netværk mellem parterne. Med initiativet, som er oprettet i 2004 og udspringer af Samspilshandlingsplanen, støtter Videnskabsministeriet sekretariatsfunktioner mv. i forbindelse med internationale bilaterale aftaler om forskning og innovation med en bevilling på 2 mio. kr. i 2005.

Videnskabsministeriet støtter med initiativet administrationen af 2 konkrete projekter. Det ene er et fælles forskningsprogram i EU-regi til bekæmpelse af hiv/aids og ma-

¹⁾ Der har i perioden 2002-2005 været bevillinger til flere end de 22 initiativer, men disse initiativer har været under afvikling og er derfor, efter aftale med Videnskabsministeriet, ikke medtaget i undersøgelsen.

laria (EDCTP-programmet), hvor sekretariatsfunktionen er fysisk placeret på Statens Serum Institut. Det andet projekt er en dansk-indisk biotek-styregruppe, hvor sekretariatsfunktionen er fysisk placeret på Syddansk Universitet.

Crossroads Copenhagen

Crossroads Copenhagen er et eksempel på et initiativ, der støtter administration og drift. Initiativet er målrettet til foreningen Crossroads Copenhagen, som er et netværk af forskningsinstitutioner, private virksomheder og offentlige organisationer. Formålet er at styrke samarbejdet mellem medlemmerne om udviklingsprojekter inden for kultur, medier og kommunikationsteknologi – med fokus på brugerdreven innovation. Fra 2003 har Videnskabsministeriet i en 4-årig periode afsat 2,5 mio. kr. årligt til drift af foreningens sekretariat. Initiativet indgår i Samspilshandlingsplanen.

Dansk-svensk Øresundsorganisation

Initiativet er oprettet i 2005 og skal ses i sammenhæng med en række andre regionalt baserede satsninger og organisationer såsom Øresundsuniversitetet, Øresund Network, Øresundskomiteén, Øresund Science Region og Øforsk. Initiativets formål er at fokusere indsatsen i Øresundsregionen inden for innovation, iværksætteri, kompetenceudvikling, information og markedsføring.

Videnskabsministeriet støtter i samarbejde med Økonomi- og Erhvervsministeriet og den svenske regering en tværnational organisation, der har til formål at sammentænke, prioritere og igangsætte konkrete initiativer inden for de ovennævnte områder.

Fra 2005 til 2008 støtter Videnskabsministeriet initiativet med en årlig bevilling på 1,5 mio. kr.

ErhvervsPhD

En ErhvervsPhD er en 3-årig forskeruddannelse svarende til en almindelig ph.d. fra et dansk universitet. Forskellen er, at en ErhvervsPhD gennemfører sit forskningsprojekt i samarbejde med en virksomhed, der sammen med Videnskabsministeriet står for finansieringen. En ErhvervsPhD er tilknyttet et universitet, der sammen med virksomheden er ansvarlig for den faglige vejledning af den studerende. Hensigten med initiativet er bl.a. at opbygge netværk til udveks-

ling af viden mellem erhvervsliv og danske og udenlandske forskningsinstitutioner.

Initiativet blev oprettet i 1970 og indgår i Samspilshandlingsplanen. Ved overdragelsen til Videnskabsministeriet ændrede initiativet navn fra Erhvervsforskerordningen til ErhvervsPhD-initiativet og administreres nu af Rådet for Teknologi og Innovation (RTI). Med en samlet bevilling på ca. 45 mio. kr. fra Videnskabsministeriet startede 70 studerende i 2004 på en ErhvervsPhD.

EUREKA

EUREKA er et initiativ i relation til den europæiske organisation EUREKA, der finansierer internationale samarbejdsprojekter om forskning og udvikling mellem virksomheder og videninstitutioner. Initiativet har eksisteret siden 1986 og har en bevilling på 2,5 mio. kr. årligt, som betaler Danmarks medlemskab, dvs. at der ikke kan søges projekter eller udbetales tilskud fra Videnskabsministeriet under initiativet. Der kan dog søges om projekter direkte under EUREKA. Blandt de igangværende 724 projekter finansieret af organisationen deltager danske virksomheder eller videninstitutioner i 14 projekter, svarende til 0,3 % af de samlede projektmidler på 5,2 mia. €.

EuroCenter

EuroCenter er Videnskabsministeriets oplysningsenhed rettet mod virksomheder og forskningsinstitutioner i Danmark. Driften af centret er udliciteret til Teknologisk Institut med en bevilling i 2005 på 7,5 mio. kr.

EuroCenter blev etableret i 1989 under navnet EF-Videncenter. Formålet er at opmuntre danske virksomheder, universiteter og forskningsinstitutioner til at udnytte mulighederne forbundet med Danmarks medlemskab af EU.

Forprojekter til EU-ansøgninger

Forprojekter til EU-ansøgninger er oprettet i 2004. Bevillingen for 2005 er 3,1 mio. kr. Der ydes støtte til små og mellemstore virksomheder, der ønsker at deltage i et fælles europæisk projekt under EU's 6. rammeprogram for forskning og teknologisk udvikling. Støtten gives til forprojekter, dvs. de dele af de udgifter, virksomheden har, før den sender sin ansøgning til EU. Det kan fx være udgifter til

nærmere at definere projektet, til at finde de rette partnere, til forhandlinger om aftaler og til at skrive ansøgningen.

Videnskabsministeriets støtte udgør normalt mellem 25.000 og 100.000 kr., og omkring 30 projekter om året kan støttes.

GTS

Der findes i øjeblikket 9 GTS-institutter i Danmark. Det er private virksomheder med almennyttige formål, der har en statslig godkendelse – et kvalitetsstempel fra Videnskabsministeriet. GTS-institutterne sælger teknologisk service, dvs. viden og rådgivning til virksomheder, på kommercielle vilkår. Ud over kvalitetsstempelen støtter ministeriet institutterne med i alt ca. 250 mio. kr. årligt. Midlerne anvendes til forskning og udvikling for at sikre, at institutterne kan tilbyde den nyeste viden inden for en bred vifte af områder. Initiativet administreres af RTI, har eksisteret siden 1972 og indgår i Samspilshandlingsplanen fra 2003.

Højteknologifonden

Højteknologifonden er oprettet i 2005 og indgår ikke i Samspilshandlingsplanen. Fonden skal i de første år fokusere støtten på de 3 områder bioteknologi, nanoteknologi samt informations- og kommunikationsteknologi. Støtten gives ud fra en vurdering af projekternes faglige kvalitet og erhvervsmæssige relevans. Projekterne skal have et erhvervsmæssigt potentiale, de skal have mindst én offentlig forskningsinstitution og mindst én privat virksomhed blandt deltagerne, og de skal indebære overførsel af forskning og teknologi til praktisk anvendelse. Fonden ledes af en bestyrelse, der består af 9 medlemmer, hvoraf mindst 6 skal komme fra erhvervslivet.

Videnskabsministeriet har for 2005 afsat 193,1 mio. kr. til Højteknologifonden.

Højteknologiske netværk

Initiativet udspringer af Samspilshandlingsplanen og blev oprettet i 2005. Initiativet har til formål at skabe netværk mellem virksomheder og videninstitutioner. Videnskabsministeriet yder med en bevilling for 2005 på ca. 20 mio. kr. støtte til oprettelse og drift af netværkene. Initiativet administreres af RTI.

Et højteknologisk netværk består af en kerne af videninstitutioner (universiteter, sektorforskningsinstitutioner, GTS-institutter mfl.). Deres opgave er at komme i kontakt med så mange virksomheder som muligt og herigennem øge videniveauet i virksomhederne. Det er et krav, at mindst 2 videninstitutioner deltager i et højteknologisk netværk, og at mindst én af kerneaktørerne er en forskningsinstitution.

Innovationskonsortier

Under initiativet Innovationskonsortier gives støtte til konkrete samarbejdsprojekter mellem virksomheder, forskningsinstitutioner og teknologiske serviceinstitutter. Videnskabsministeriet yder støtte til konkrete projekter efter ansøgning. Formålet med konsortierne er, at parterne i fællesskab skal udvikle viden eller teknologi, som ikke blot gavner enkelte virksomheder, men hele brancher inden for dansk erhvervsliv.

For at kunne opnå støtte skal et innovationskonsortium bestå af mindst 2 virksomheder, en forskningsinstitution og en leverandør af teknologisk service. Ofte er leverandøren et GTS-institut, men andre leverandører af teknologisk service kan også deltage.

Initiativet, der tidligere hed ”Centerkontrakter”, har eksisteret siden 1995, men indgår i Samspilshandlingsplanen. Bevillingerne til initiativet, der administreres af RTI, har varieret i undersøgelsesperioden og var i 2005 på ca. 65 mio. kr.

Innovationsmiljøer

Innovationsmiljøer er aktieselskaber, der arbejder med investeringer i nye virksomheder. Initiativet har eksisteret siden 1998, men indgår i Samspilshandlingsplanen fra 2003. Innovationsmiljøer henvender sig til innovative iværksættere og opfindere. Miljøerne stiller viden og kapital til rådighed for at fremme kommercialisering af idéer, opfindelser og forskningsresultater. Formålet med miljøerne er desuden at tiltrække øvrige eksterne finansieringskilder. Miljøerne er specialiserede inden for forskellige områder.

RTI administrerer initiativet og støtter 7 Innovationsmiljøer med årligt omkring 120 mio. kr. i alt.

Innovative universiteter

Initiativet er oprettet i 2000 for at fremme patentering og kommercialisering af universiteternes viden.

Initiativet indgår i Samspilshandlingsplanen. Fra 2005 forvaltes bevillingen af RTI, og efter en evaluering sammenlægges de tidligere 5 regionale netværk under ordningen til ét nationalt netværk for teknologioverførsel. Initiativet forventes fremover desuden at indeholde en projektbevilling, hvor der kan søges støtte til nye koncepter for teknologioverførsel. Bevillingen for 2005 udgør ca. 12 mio. kr.

Jysk-fynsk it-satsning

It-satsningen omfatter henholdsvis kompetencecentre og en it-korridor. Der er etableret 4 kompetencecentre i tilknytning til de jysk-fynske universiteter med særlige kompetencer inden for it. Centrene har til formål at udvikle og styrke forsknings- og udviklingssamarbejdet mellem erhvervslivet og de regionale it-videnmiljøer, mens it-korridoren skal styrke formidlingen og nyttiggørelsen af avanceret viden om it. Under it-korridoren ydes støtte til konkrete samarbejdsprojekter mellem offentlige forskningsinstitutioner og erhvervslivet i området.

Initiativet er oprettet i 2002 som et 4-årigt initiativ med en bevilling på i alt ca. 170 mio. kr. fra fordelingen af statens provenu ved auktionen over mobillicenser. Initiativet indgår ikke i Samspilshandlingsplanen. Videnskabsministeriet har i 2005 besluttet at forlænge initiativet.

Mobilitetscenter

Mobilitetscenter er oprettet i 2004 og udspringer dels af Samspilshandlingsplanen, dels af et EU-initiativ. Centret finansieres af Videnskabsministeriet i samarbejde med EU, og formålet er at fremme forskermobiliteten over landegrænser. Centret yder rådgivning og bistand til forskere, forskningsinstitutioner og virksomheder i forbindelse med fremme af international forskermobilitet og tiltrækning af udenlandske forskere til det danske arbejdsmarked. De konkrete aktiviteter udgør bl.a. drift af en hjemmeside og etablering af netværk.

Videnskabsministeriet har afsat 1 mio. kr. årligt, og EU bidrager med 200.000 € i perioden 2004-2006. Driften af det danske center er henlagt til EuroCenter.

Netværk om forskningsbaseret efteruddannelse

Formålet med initiativet er at udvikle universiteternes udbud af forskningsbaseret efteruddannelse. Videnskabsministeriet yder støtte til udvikling af nye former for efter- og videreuddannelsesstilbud, der foregår i et samarbejde mellem forskellige forsknings- og uddannelsesinstitutioner, private udbydere eller virksomheder. Ministeriet støtter primært nyskabende projekter inden for naturvidenskab, sundhedsvidenskab og it.

Initiativet udspringer af Samspilshandlingsplanen og blev igangsat i 2004. Det løber indtil 2007 med en årlig bevilling på 6,6 mio. kr.

Nordisk InnovationsCenter

Nordisk InnovationsCenter er en institution under Nordisk Ministerråd og har til formål at fremme nordisk erhvervsudvikling ved at skabe samarbejde mellem de nordiske videncenter. Centret blev etableret i begyndelsen af 2004 som resultat af en sammenlægning af Nordisk Industrifond og Nordtest.

Videnskabsministeriet har for 2005 bevilget 0,5 mio. kr. til initiativet til analyser eller konferencer i forbindelse med dansk formandskab af Nordisk InnovationsCenter. Der kan altså ikke søges projekter eller udbetales tilskud fra ministeriet under initiativet. Der kan dog søges om projekter direkte under innovationscentret.

Regional indsats for højteknologisk udvikling

Initiativet udspringer af Samspilshandlingsplanen og er oprettet i 2005. Formålet er at give alle landets regioner bedre forudsætninger for at skabe videnbaseret vækst. Bevillingen anvendes fortrinsvis til at fremme ”Regionale teknologiceentre”, hvor forskningsinstitutioner og regionale uddannelsesinstitutioner og virksomheder samarbejder om anvendt forskning og vidensoverførsel til regioner uden for universitetsbyerne. Endvidere anvendes bevillingen til fremme af ”Regionale videnpiloter”, som tager sigte på at få flere højtuddannede ud i mindre virksomheder med henblik på at øge udviklingsaktiviteten i virksomhederne.

Videnskabsministeren har pr. januar 2005 overgivet ansvaret for initiativet til RTI. Videnskabsministeriet har i 2005 afsat 16,9 mio. kr. til initiativet.

Regionale vækstmiljøer

Initiativet er oprettet i 2001 for en 3-årig periode med en samlet bevilling på ca. 100 mio. kr. De regionale vækstmiljøer er netværk, der har til formål at skabe nye permanente samarbejdsrelationer mellem virksomheder, forsknings- og uddannelsesinstitutioner, teknologiske videnformidlere og andre relevante regionale aktører. Der er i alt etableret 17 vækstmiljøer rundt om i landet.

I efteråret 2004 er der gennemført en ekstern evaluering af forsøgsordningen, og erfaringerne fra initiativet er inddraget i udviklingen af et nyt initiativ under ”Regional indsats for højteknologisk udvikling”. Initiativet indgår i Samspilshandlingsplanen og administreres af RTI.

Teknologisk fremsyn

Et teknologisk fremsyn er et systematisk forsøg på at se ind i fremtiden. Fremsynene arrangeres af Videnskabsministeriet for at forbedre grundlaget for at foretage nye satsninger.

Ét af de teknologiske fremsyn var om nanoteknologi, som er evnen til at arbejde i meget lille skala. En nanometer er en milliontedel af en millimeter. Teknologien kan bruges til at skræddersy helt nye materialer med attraktive egenskaber og funktioner. De teknologiske fremsyn skal resultere i en handlingsplan.

Der er forbrugt i alt 6,5 mio. kr. i perioden 2002-2004.

Virksomhedsprojekter for studerende

Initiativet udspringer af Samspilshandlingsplanen og blev igangsat i 2004. Formålet med initiativet er at styrke mindre virksomheders kontakt til universiteterne og at opbygge universiteternes kompetence til at formidle samarbejde mellem studerende og virksomheder. Videnskabsministeriet yder støtte til universiteternes udgifter til etablering af studiemoduler eller studieforløb, hvor virksomhedsprojekter er en integreret del af uddannelsen.

Der er årligt bevilget 6,6 mio. kr. og indtil videre igangsat 11 virksomhedsprojekter for studerende.

Bilag 2

Forbrug 2002-2005 på Videnskabsministeriets innovationsfremmende initiativer

	2002	2003	2004	2005	I alt 2002-2005
	---- Forbrug ----			Bevilling	
	---- Mio. kr. ----				
I alt.....	642,2	540,8	544,5	805,4	2.532,9
Godkendte Teknologiske Serviceinstitutter (1972)	259,7	249,7	260,2	247,4	1.017,0
Medfinansiering af Innovationsmiljøer (1998)	117,6	94,1	106,0	120,9	438,6
Innovationskonsortier (tidligere Centerkontrakter) (1995)	111,2	104,4	38,4	64,6	318,6
Højteknologifonden (2005) ¹⁾	-	-	-	193,1	193,1
ErhvervsPhD (1970).....	33,1	48,2	45,4	50,4	177,1
Jysk-fynsk it-satsning (2002)	47,1	48,4	37,5	35,3	168,3
Højteknologiske netværk (tidligere Vidennetværk) (2005)	-	-	27,6	20,3	47,9
Regionale vækstmiljøer (2001).....	35,5	11,1	-	-	46,6
EuroCenter (1989) ²⁾	9,0	7,5	8,6	7,5	32,6
Innovative universiteter (2000) ¹⁾	6,7	-	5,6	12,2	24,5
Regional indsats for højteknologisk udvikling (2005)	-	-	-	16,9	16,9
150 % skattefradrag for forskningsudgifter (2002) ¹⁾	1,1	3,8	4,3	4,2 ³⁾	13,4
Forprojekter til EU-ansøgninger (2004)	-	-	5,8	3,1	8,9
Crossroads Copenhagen (2003)	-	-	4,5	2,5	7,0
Virksomhedsprojekter for studerende (2004) ⁴⁾	-	-	-	6,6	6,6
Netværk om forskningsbaseret efteruddannelse (2004) ⁴⁾	-	-	-	6,6	6,6
Teknologisk fremsyn (2001)	0,2	5,6	0,7	-	6,5
Mobilitetscenter (2004).....	-	-	1,0	1,0	2,0
Bilaterale aftaler om forskning og udvikling (2004)	-	-	-	2,0	2,0
Dansk-svensk Øresundsorganisation (2005).....	-	-	-	1,5	1,5
Nordisk InnovationsCenter (tidligere Nordisk Industrifond) (1997)	-	-	-	0,5	0,5
EUREKA (1986) ²⁾	1,0	÷20,3	÷1,7	2,5	÷18,5
Initiativer under afvikling på finanslovens § 19.74.01	20,0	÷11,7	0,6	6,3	15,2

¹⁾ De markerede initiativer bevilges ikke under finanslovens § 19.74.01.

²⁾ De markerede initiativer bevilges fra 2005 ikke længere under finanslovens § 19.74.01.

³⁾ Beløbet er forbruget (statens provenutab) i 2005. Bevillingsrammen for provenutabet var – i lighed med 2002-2004 – 25 mio. kr. i 2005.

⁴⁾ De markerede initiativer bevilges årligt på finanslovens § 19.74.01, men flyttes med TB hvert år til de institutioner (universiteter), der har fået godkendt projekter.

Kilde: 2002-2004: Statsregnskabet, 2005: Finansloven.